

A' ROMAI TSASZARI ES AP. KIRALYI FELSEG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indült *BETSÖL* Kedden 25. Septemberben 1792.

B E T S.

A' mi F. Királyunk és Királynénk friss egészségben vannak. — — — Azt értjük, hogy a' Magyar 's Erdély Országban fekvő Seregek között 25 ezer, utazó parantsolatot vett volna. — Ama minden tekintetben nevezetes nemzetünkbeli ifju Gavallér Gróf *Rheday Adám Urfi* ő Nsága, ki már egy néhány esztendőktől fogva az *Europai Múszakat*, 's *Udvarokat* látogatta, a' múlt Pénteken *Bétsbe* Londonból szerentsésen megérkezett.

A' *Belgrádi* régi lakosok nem verhetvén-ki a' Basát a' felső Várból, és' eleségeikből is ki-fogyván, *Capitulációra* hívták a' Basát, és azt kérték tőle, hogy hagyassa-félbe az ellenek való ágyuzást,

K k k k

zást, 's szenvedje meg őket a' külső Városokban; fogadják, hogy ők is tsendesen fogják magokat viselni. De a' Basa' felelete a' volt, hogy míg ő él; addig ugyan békelségesen meg nem maradoak a' szemei előtt; hanem csak jobb lesz, ha el-tárolodnak. Illy kemény választ kapván, már csak azt kérték: hadd telepedhessenek meg leg-alább egy néhány falukban. Erre, olly izenetet vettek a' Basától, hogy, annyi mint az, szánakozásból meg fogja őket szenvedni; de következő két fel-tételek alatt: 1.) hogy *Belgrádtól*, leg-alább is tíz órányi járó földre vonnyák meg magokat; 2.), hogy egy faluban húznál többen nem választhat-nak lakó helyet magoknak. Meg-nyugodtak ezen ajánlásán a' Basának, a' ki még e' felett meg-ígérte, hogy maga fog kegyelmet kérni nekik a' Portánál; a' minthogy irt is egy könyörgő Levelet a' Császárhoz, 's által adatta azt a' Pártosoknak, hogy olvassák el, 's küldjék-el magok *Konstánzi-nápolyba*. De már az előtt el küldötte mag, *Or-fová* által a' Császárnak azon irásokat, melyek-ben elő volt adva a' dolog, minden környölállá-saival együtt. — Már most tehát fegyver-nyüg-vás vagyon, a' két Török Felekezet között; 's a' mint látszik, nem akar *Kara-Hassan* mind addig ki-mozdúlni *Belgrád*' külső Városaiból, míg fele-let nem érkezik *Konstánzinápolyból*.

Fest 13. Sept. — A' Magyar Téátrum tag-jai még élnek, a' Magyar nyelv és erkölts palle-rozásán munkálódnak, és fel-tett tzejökben az irigységig állhatatosok. — Már most ismét *Pro-tashevitz* Ur az igazgatójok. *Sept. 11-dikén* a' *Dit-tkos Létny* jelent meg ezen Téátrumon, mellynék ez a' summája: *hogy a' tudomány többet ér a' szép-ségnél*. Szerzője ezen játéknak *Iatsinér Ujvári* Ur. Dicséretet érdemlett mind a' Szerző, tiztia Magyar és leg-jobb ízlés szerint készült munkájával, mind az igazgató, jó rend-szabásaival, mind pedig a' jádzó személyek, ki ki magáért való ki-tételével.

Elje.

Éljenek minnyájon a' haza jóvára, és irigyeik bosz-
szujára!

Kolozvár 14. September.

Gyenge egészségem nem engedte, hogy *Kolos-
várt* a' rendesj időre meg-jelenhessenek, de a' melly
kevés napok lett érkezésem-től fogva el-töltök,
azok én nékem mind eddig kedvesek, és igen gyö-
nyörűségesek voltak. — Az Ország Tanátsko-
zásain jelen lenni a' leg-örvendetesebb idő töltés,
és minden érzékenységtől meg-folztatott szív az,
melly meg nem vidúl itten; midőn az Ország há-
rom Nemzetből egybe sereglett Mgos Rendei kö-
zött a' valóságos egységet, igaz izeretet, és a'
köz-jóra intézett munkás igyekezetet a' leg-virág-
zóbb állapotban lenni szemléli, és minden elő-for-
duló Országot illető dologban, újabb erőtséget kap
aztat álhatatosan hinni; hogy hármán vagynak it-
ten kik a' köz-jóban fáradoznak, a' Magyar, a'
Székely, és a' Szász Nemzet, és ez három egy-
mástól nagyon meg-külömböztetett, még-is valóság-
os egy; — 's mindnyájan kik itten jelen vannak
egy Atyának Gyermekai, egy Hazának született
édes fiai, és egy-mással Barátságos kezeket fog-
nak. — Mind ezen Haza édes Attyainak, mind
F. Urunk Biztosának, egyezett akaratajok; ha a'
környül állások akadályt nem venek; a' közelítő
October 4-dik napjára, Országos tanátskozásokat
bő végezni, fáradhatatlanul folytatott terhes mun-
kálkodásoktól meg-szünni, és azon nagy napot,
a' nagy Fejedelem tiszteletére, a' terhes gondok-
tól körebbített, 's vigsággal töltött hiv szívvel
fel áldozván, tiszta indulattal kezdett, szeretettel és
szorgalmatos igyekezettel folytatott Gyűléseiknek,
edgyütt léteknék, barátságoson véget vetni, és
egymástól szives jók ohajtása, 's kívánása között
el válni.

Ama nagy Lelkü, és emlékezetü R. Sz. B.
Gr. a' Fels. R. Tsászár belső Udvari Titoknakja, és
Guberniális Confiliáriusza *Széki Teleki Adám* Ur ő
K k k k s
Exc.

Exc.jának, kedves Hazának nagy özlopának, September 2 dik napján, itten Kolosváratt a' belső Farkas Uttzai nagy Templomban, 2 Halotti tanítás által igen nagy és Méltóságos Gyülekezet jelenlétében, adaték meg utolsó világi tiszteisége, halotti pompája — első Prédikátor vólt a' különös érdemeivel, nagy és valóságos tiszteletes nevet nyert, Magyar Cicero, a' M. Vásárhellyi Pap *Borosnyai Lukács Simon* Ur, a' ki ez alkalmatossággal is, minden rendü, rangú és Vallásu Halgatók előtt nem csak elszenvedtetést, hanem meg-elegedést, szeretetet, ditséretet, és bámulást nyert.

Nagy Hazafiától való meg-fosztatását említem itt kedves Hazánknak, de még sem vala ez elég a' kevély Halálnak, hanem az Udvari Nemes Magyar Kir. Testörzö Seregnél, a' M. Kir. Törvényes Táblánál pedig Törvényt-tévő Birói hivatalban hofszason, halznoson és ditséretesen szolgált férfiat Regio-Tabularis Afsefsor Mgos *Fritsi Fekete Lajos* Urat is, N. Belső-Szolnok Vármegye egyik Biztosa *Nemes Antal* Urral edgyütt, Országunk Rendjei számából ki-szakasztá, és örökre el-alatá. — Más alkalmatossággal, más, és több dolgok közléssel mútatom az Urhoz való tiszteletemet, most pedig el-halगतok, remélvén, hogy az Ur jelentéseimnek annyival könnyebben enged hitelt, a' mennyivel bizonyosabban tapasztalta velünk edgyütt sok izben, hogy a' *Magyar Kurir* fogadatlan Prokátora, a' hazudni nem tudó *Magyar Hirmondó*, kétségbe hozhatatlan hitelü *Correspondensétől* a' dolgok valóságáról tudósittatván, az Ur által hibáson jelentett dolgokat, a' Publicumnak ohajtott öröme-re meg-fogja jobbítani.

Szikszó Sept. 17-dikén — Tegnap vala a' *Tiszán* innen lévő Reformátusoknak azon örvendő es napjok, mellyen az Isteni sűgallástól vezéreltetvén a' meghólt *Szalay* Urnak helyébe uj közönséges Lelki-Páftort választottanak magoknak. Számosan gyűltek ide mind a' két renden lévő Uraságok, tegnap előtt már dugva voltak a' Vendég fogadóok, és a' betsülletesebb Lakósok' házaik, tegnap reggel öfzve gyűlekeztek a' Templomban, és az Isteni szolgálat után, Tiszt. *Szathmáry* Miklós Ur a' Keresztessy Prédikátor 164 voksokkal választott Református Püspöknek a' *Tiszán* innen lévő *Diocesisben*. — Nállunk olly meleg idők járnak mint nyárban, és ha így tart, aszszú szőlő borunk lesz elég, már is aszik a' gohér, kivált a' Hegy-alyán igea jó szüretet reménylenek.

Kassa Sept. 14-dikén. — Itt a' szomszéd faluban *Malovefzkán* Bűtsű volt a' napokban, és a' szokás szerint nem minden tsudálatos történet nélkül ment véghez: egy születésétől fogva néma személy, áhitatoskodása között szállalt meg életében legelőször. — De nem-is lehet le-írni azon buzgóságot, mellyel az ott lévő tsuda-tévő Képhez járúlnak a' Keresztények; sokan térden másztak innen egész addig, mások töredelmes-képpen borsót tettek tsizmájokba, és úgy menttek; mások ismét minden két lépésre egyet léptek visszafelé, hogy testeket azzal-is sanyargathassák. Például szolgálhat ez a' kegyesség a' mostani hitetlen *Aufklaristák*nak.

Nyitra 17-dik Sept. — „Az Országunkban, talám leg nevezetesebb *Nyitra* V.megye, mostan is megérdemli rólla való méltó emlékezetre, egy néhány betűinknek bé-iktatását. Akár Uradalmainak minémüségát, akár külömb-külob-m-féle abban lévő Uraságoknak sokaságát, akár sok féle történetekben való viseletit vegyük szemeink elcibe, kell rólla

rólla állitanunk, hogy sok tekintetben, más V. megyéknek sérelmek nélkül, elsőséget érdemel. Első és talám utolsó is, mostani tselekedetére nézve: miért? azért is, mivel Fejedelméhez való buzgóságát különös nagy serénységgel és vizáلكodás nélkül úgy ki nyilatkoztatta az Országunkban elrendelt fejedelem iránt, hogy ebben a' Megyében sem Conscriptiónak, sem repartitionnak semmi nyoma sem találtatik. Ama bölts Kormányozója Nagy Mgú Gróf *Forgács* Miklós Ur ö Kegyelmsége, noha *Frankfurti* útra való készüllete miatt, talám leg későbbre hirdette ki, a' tudva lévő dolgokban, a' Közönséges Gyűlést; még is szerentsésnek állíthatik, mivel olly Gyűlés tartatott, melly mint Fejedelmünknek kedvére, mint pedig Nemzetünknek is igen nagy díszére szolgál. Mert az alatt, midőn a' Törvénynek ki szolgáltattása, tudni illik Fixumok és Sedria név alatt, 27-dik Augustustól fogvást; 10-dik Septemberig tartatott, oly személyeket rendeltetett ki, a' kik tudták ki-mérsékelni minden Urnak vagyonát. Efel a' munkával, midőn már a' ki-rendeltettek készen valának, most folyó hónapnak 11, 12, 13, és 14 napjain tartatott a' Közönséges Gyűlés. Leg első napja is, valamint szokás szerint az előbbi Gyűlésnek Protocollumi által olvastattak, melly tovább négy óránál tartott, úgy a' Fő Ispány a' Karokat és Rendeket, az Ország által elrendelt és a' Megyét érdeklő fejedelem iránt, olly hathatós Orációval buzdította, hogy ki ki annak ki-nyomtatását kívánta; de fikeretlenül, mivel nyomtató Sajtó alá nem engedte adni. Következett erre ujjolag egy néhány Uraknak ki-rendeltetése, a' kik a' V. megyebéli Gyülekezetnek színe előtt le tett hit után arra köteleztettek, hogy azon munka a' melly már is a' Törvények ki szolgáltattása alatt némelly ki-rendeltettek által ki-dolgoztatott, mérték serpenyőre vétetnék. E' meg-lévén, kérttetett a' Kormányozó, hogy lenne ő Exc. ja azon ki-rendelt személyeknek elő-ülője, a' mint-is
meg

meg nem vetvén ezen kérést; ha jól emlékem, vagy 30 ki-rendelteknek volt Elő-ülője. Ezek A. B. C. D. Szerint, kinek kinek elől vették vagy-onát, és nagy tsendességben ki-dolgozták azt, a' mi kinek kinek birtokát érdekelui fogja. Ez effé-le-képpen ki-dolgoztatott munka, más nap a' Köz-Gyűlésben, minnyájoknak jelen-létekben, minden felszegetés nélkül, közönségessé tétetett; és ez sze-rint minden kézséggel bé-is szedetik az a' mi Nyi-tra V.megyétől kívántatik. Nagy ditséretet érde-mel valóban a' Fő-Ispány Ur, hogy illy útat mú-tatott a' bé szedésre, melly minden *præjudiciumot*, vagy elő ítéletet, minden *Conscriptiót* az az fel-verést, minden abból következő Repartitjiót vagy fel osztást el-hárította. Ekkor a' Vármegyé-nek Palotájában első nap a' főbket két Táblá-nál; ezen kívül a' Vendégfogadóban és a' Piáris-ták Convictusában-is minden Kerületnek Szolga-Birái által tsinoson és helyes elegendőséggel ven-dégelte a' többieket. Ha az olvasó tudja, hogy a' segedelem majd nem hét száz ezer forintokból álló itt, tehát tudhatja azt-is, melly számosoknak kellett lenni a' Vendégeknek, mellyeknek Izáma szünetlen tartott, még-is a' főbkek 11. 12. 13 na-pokon ő Exja által vendégeltettek. Bóldognak tart-ja magát a' V.megye, hogy illy Vezére vagy-on; bóldognak fogja akkor-is magát állítani, ha halála után, mellyet az Ur Isten még megszűze távoztas-son, Gróf Forgács Miklósnak hasonlói ő Exja Kor-mányfőkébe ülni fognak.

Kulán 11. Sept. — „Ha mi meg-némulnánk, a' kövek önnön gyalázatunkra meg-ízóllamlának, bámulván a' F. Kamarának példás és ritka Kegye-ségét, mivel meg nem szünik, az ő Jobbágya-i-nak tökéletességekre, és bóldogságokra tze-lozó dolgoknak elő-mozdítását éreztetni, és olly fárad-hatatlan buzgósággal, hogy még illy háborús és költséges időkben is, Atyai bő kezűségét, a' többi Földes Uraságoknak örökös példájokra meg-mú-tatni

tatni nem általja. Ime a' tökéletes példa 's homály nélkül való tükör!

A' mi Ns *Bács* V. megyénkben a' *Zombori Cameralis* Uraság kegyes szárnyai alatt minden Templomok, Parochiák, és Oskolák, semmi nemzetre való tekintet nélkül a' F. Kamara költségén épülnek. Valamint

Leg közelebb el múlt 2. múlt Septemberbe vala szentelésém látni, egy *Kuczura* nevű Cameralis Helységben a' Romai Cath. Anyafentegyházzal meg-edgyesült Görög vallású Orosz Nemzet ujj Temploma Fundamentalis Kövének tételekor esett pompát. Ezen egész pompa minden alázatossággal és ájtatassággal ment véghez, úgy hogy még a' Külföldiekben és más Vallásuakban - is illetődést lehetett vala szemlélni. Mivel kezdetekor, a' Görög tzeremoniák szerint folytatandó sz. Mise szolgálattvában együtt, egyszerre, és egy Oltárnál két azon Görög Lelki Atyák kezdették, és folytatták hivataljokat egész Evangeliumig. Ennek utánna pedig *B. Bernyákovits* ő Nsága a' *Kalotsai* Érsekségben, Clericus 2 dik Éfztendőbéli Theologus a' maga bölts, és fontos tanításával minnyájunkat bámulásba hozott, a' Ns Rendtől egész tapsolást nyert, az Oroszok szeméből pediglen könyveket tsafart ki.

Ezen hathatos tanítás után a' mozsarak harsogása között, ismét a' Sz. Misének folytatásához kezdettek. Ez után következett a' Processió az O és Ujj Templom körül, és mind a' négy részén a' léendő Templomnak, Éjzrak, Dél, Nap kelet, és Napnyúgotti felől négy Evangeliumok olvastatának el, és mindeniknek végezésével, az ágyuknak harsogásával a' Levegő ég hasogattatik vala.

Ez alatt egy a' jelen vólt Papi személyek közül, különös Mise - mondó ruhával fel - ékelítve, a' léendő Templomot kívül 's belől körül járván szentelt vízzel meg hintegette.

Utollyára az erre a' tzeremoniára meg-hagyatott, örök emlékezetnek okaért ón táblára metzte.

tell

tett igen ékes irásnak a' természeti kőben mester-ségesen ki-vágatott üresség elsőben a' Papi szemé-lyektől közönségesen meg-szenteltetett, és ki-tel-hető képpen meg-áldatott, a' Fundamentalis ón tábla belé tétetett, és téglákkal bé-fedeztetett.

Ennek utánna sorfok szerint a' jelen-lévők el-sőbben is ugyan a' Külső Nemesek, ezek után pe-dig mások egy-más után, ki téglát, ki meszet, a' Fundamentalis Kő-hegyében alkalmaztattak.

E' képpen vége lévén a' Sz. Czeremoniának, mentünk a' Parochialis Házhoz, a' hol egy díszes Sátor alatt, sok számú, és különös rendű Vendé-gek, a' kész ételhez és mulatságra várattattanak.

Külső Levelek.

Páris. — Itt még Sept. 4-dikén reggel meg nem szűnt vala némelly tömlőtzbén a' fogjoknak öl-döklése. Ezen 2 nap és 2 étzaka szünetlen tartott pél-da nélkül való véres szomorú játéknak külömb-kü-lömb-féle szép színekkel mázolt fogásokat keresnek már most a' Párisiak, 's külömb külömb-féle köl-teménvekkel akarják meg-tsalni a' világot. Hogy a' Párisi *Criminale Forum* késett a' fogjoknak meg-ítélésével, ez egyik okul szolgált a' népnek a' fogjok' fel-mészárlására. De hiizen itt a' *Criminale Forum* maga hibázott, nem a' gyilkosan meg-ölettetett fog-jok, a' kik között ha valóságos bűnösök sokan vól-tanak is, tanáltathattanak vólna bizonyosan sokan olyanok is, kik vagy tsupa ártatlanok vóltnak, vagy leg alább ilyen kínos fel-mészároltatást nem érdemlettenek vólna.

Ezen Párisi *Criminale Forumnak* tagjait a' 10-dik Augustusi ujj Revolutiónak alkalmatóságával maga a' nép váiolztotta vala, és ennek *Præfessévé* egy kegyetlenségéről esmeretes *Roberpier* nevű *Já-kobit* tett vala. Az óltától fogva majd minden nap ujj ujj véres áldozatokkal kellett a' nép' dü-hötségének engezteltetteini. Így folyt ez August.

31-dikéig, a' midőn a' Fontèneblői Gubernátor Montmorin ártatlannak tanáltatván, szabadon börtáttott. Páris Várofsa ezen a' dolgon, mint a' töviss dísznő, fel-borzadván, igazságtalansággal kezdette vádolni a' Birákat, kik a' népet csak az által tsendefithették valamit, hogy Montmorint ismét tömletzre vetvén, másodszori ítélet tétel alá vonták. — Ezen dolognak vagyon még valami színe: de bizonyosan csak ezért a' Párisi nép a' tudva lévő igazságokra nem vetemedett volna. A' Jákobiták jól tudják azt, hogy ezen minden emberiség ellen való történetet az egész világ nékiek tulajdonítja, és ezért a' Közönséges Levelekbe-is kihirdettették azokat a' fogásokat, mellyek által a' magok tselekedeteiket a' világ előtt valamit igazíthatják: — „

„Sept. 2-dikán jó reggel — így szóllanak — midőn a' Sorompók fel-nyitattanak volna, igen nagy számu Nemz. Gárdisták jelenének-meg, kik szekereken a' városrol el-akartanak távozni, kiket midőn áristálni akartanak volna, nem adták-meg magokat, és ezért erőszakra kerülvén a' dolog, mind meg-ölettették. A' meg-ölettettek között Nemzeti Gárda ruhában némelly meg nem esküdött Papok-is tanáltatván, ezt a' nép mindjárt roszra kezdette magyarázni, Komplotot gyanított lenni a' dolog alatt, és mint a' villám a' fogságban lévő Papokra ütven, őket egyszeriben fel-áldozá. Nem lett volna talám az öldöklés ilyen kegyetlen, ha a' Klastrom-bélieknél a' már tudva lévő keresztis kártyákra nem akadt volna a' nép. Már ekkor sem a' Nemz. Gyűlés Commissáriusai, sem a' nép Mammonya Mánuel, nem használhattanak semmit, sőt a' magok életüket óltalmazni elégnek tartották. „

„A' Párisi nép — így színlék a' dalgot továbbá a' Jákobiták — „nem vehette magát réá arra, hogy a' fő városból el-távozván tulajdon belső ellenségeit, és az Auszriai fegyver szerentséjének örveendő nyilvánosságos békételenkedőket a' maga háta megett életben hátra hagyhalja. Már — így szóll

szoll egy Jákobita Levél — már ekkor minden elő-
 re való készülétek megvalának tétetve, hogy mi-
 helyest a' fegyveres nép Párisból el távoznék, a'
 fogjok azonnal a' tömlitzekből ki-szabadittatván,
 fegyverbe öltöztetnének, és a' több öszve esküd-
 teknek segedelmével, a' szabadságnak és egyenlő-
 ségnek minden barátjait egyszeriben ki-óltsák a' vi-
 lágról. Minden fogolynak egy nyakba vető tanál-
 tatott a' nyakában, mellyen egy kardai kereftül
 ökleltetett kettős sziv személtetett, ilyen felyül va-
 ló irással: *Jésusnak szent Szive!* — a' sziven aloll
 pedig: *óltalmazz minket!* — és meg völt határozva, hogy
 mi-helyest a' fogjok a' tömlitzből ki-szabadulta-
 nak volna, egyenesen a' Polgárok házaira rontsa-
 nak, és az azokban tanáztatott aszszony és férjfi
 szeméjeknek ezt kiáltván: *Jésusnak szent szive!* —
 valaki erre ezt nem felelte volna: *óltalmazz min-
 ket!* — egyszeriben meg-öljék. A' fogjok, a' kik
 mind ezeket tudván, a' magok szabadságokat re-
 méltették, azzal is vádoltatnak hatalok után, a'
 mikor már magokat nem menthetik, a' Jákobiták-
 tól, hogy Sept. 2-dikára virradó étzaka így kiál-
 toztanak volna a' tömlitzekben: — *éljen Condé!*
éljenek az Auszriaiak! 's a' t.,,

Hogy a' *Jákobiták* a' népet és a' világot még
 jobban is meg-ísalhassák, már most a' Tömlitz-
 tartókat is minyájon minden hozzájuk tartozó szol-
 gákkal együtt fogságra tették, 's mintha ezek ma-
 gok-is részeseek lettenek volna a' Komplótban, szo-
 ross *inquisitio* alá vonták őket. — Ezek azok a'
 fekete szinekkel festett vádak, mellyekkel a' *Jáko-
 biták* a' Párisiakat magoknak, tulajdon *Itélő-Birá-
 jokká* 's egyszersmind *Hohérok* is tették.

A' *Párisi népet* annyira el-dühösítették, és oly
 gyanúsá tettek a' *Jákobiták*, hogy már most ma-
 gok-is bajoson birhatnak velek, sőt a' leg-heveseb-
 beknek közzüllök semmi hitele nem kezd lenni a'
 nép előtt. Illyenek a' többek között *Brisót*, *Con-
 dorcet*, és *Godet*, kik már most hazájok árulásá-
 val

val vádoltanak. — *Brisót* azzal vádoltatik, hogy az *Anglus* pénz által megvesztegetetvén, vagy a' *Jórki*, vagy a' *Braunschwtigi Hertzegnek* Frantzia Királvá való tételén munkálódnék. — Magának a' Nemz. Gyűlésnek is a' vettetett szemére, hogy 16-dik *Laiost* ismét viltsza akarná Királyi székébe helyveztetni. A' Nemzeti Gyűlés ellenben, hogy ezen vádból magát ki tisztíthassa, egy különös hitet teve le Sept. 4-dikén közönségesen az iránt, hogy sem az egész Nemz. Gyűlésnek, sem pedig ennek valamellyik egyes tagjának nintsen tellyességgel az a' gondolata és akaratja, hogy valami uj Királyt válasszon, sőt hogy a' *Királyi Méltóságot* is valaha viltsza állítsa: hanem minden dolognak, a' mi tsak egyszer Királví, egész erejéből ellene állni szándékozik, és egészen a' *Nemz. Coventre* (Közönséges Nemz. Gyűlésre) fogja azt bizoni, hogy Frantzia Országban a' maga tettése szerint való *Uralkodás formáját* állítsa fel. — (*Jó Ianna, ha mások is hozzá nem szollanának a' dologhoz.*)

Az után a' Nemz. Gyűlés elejébe hivattattanak minden Párisi Előljárók, az uj Párisi *Köz-tanárs,* a' város 43 osztályainak minden *Præfessei,* és minden Nemz. Gárda fő Kapitányok, kik hiteknek le tétéle által arra kéntelenítettének magokat kötelezni, hogy a' személyes bátorságot, és mindennek tulajdonát egész a' lehetőségig óltalmazni meg nem szűnnek, és ha a' szükség kívánni fogja, a' Törvénynek bé töltetése mellett életüket is le tenni készek lesznek. Ulyen hitnek le tételére fognak az egész Országban minden Előljárók és Polgárok köteleztetni. — Ezen Dekretomát alig készithette el a' Nemz. Gyűlés, midőn az egész várost az a' hir futotta vala ismét el, hogy a' városon minden felé Koriféusok nyargalvának alattomban széljel, kik a' népet, minden Fabrikásoknak és Kereskedőknek fel-prédálására ingerelik. Egy ilyen Koriféus akkor mindjárt a' *Dekretom* szerint el-is fogta.

gattatott, és fogságra tétetett. — De mit használ már itt a' Dekretom-is? — „

„Valami 18-ig való meg nem esküdött Papok és Püspökök p. o. pálsust kérvén magoknak, hogy mint a' N. Gyűlés Dekretoma szerint hazájokból számkivetettek, bántodás nélkül ki-mehessenek, szekerre ülnek, és a' városból ki-indulnak. Mit gondolt a' nép, mit nem — a' linéánál ezeket-is árestálván, vissza viszi a' városba, és a' mindön a' tömletz mellett szekereikről le-szállának, kínos halállal ölé-meg ezeket is egyen kívül, a' ki a' fokaság között izerentsésen elszaladott. — Legjobb Dekretoma vagyon itt azoknak, a' kik innen jó elején ki-jöhettének, és már most a' Pruzszus és Austriai Sergek segedelmével közelittenek vizsza felé, mint a' *Frantzia Printzek*.

Páris 8. Sept. Már ekkor ismét ujj iszonyúságok Postáji jelengették magokat. *Fétion* egy irást terjesztvén a' Nemz. Gyűlés elejébe, ezeket jelentette: -- hogy ismét erőszakos mozdulások izerléttének a' nép között, a' melly miatt a' 3-dik Sept. szomorú-játéknak elő fordulásától lehetne ismét tartani — hogy a' nép ismét tolyongani kezdvén, azon tanakodik, hogy a' maga beiső ellenségei ellen akarván indulni, ne hogy valami ellenséget tanáljon maga után *Párisban* hátra hagyni, a' kik az ő jelen nem létét haszonra fordítván, bolzszút álhassanak. Ő maga — *így szoll tovább Fétion* — még ez egy alkalmatossággal zabolán tudta hordozni a' népet: de a' jövődőről tovább nem felelhet. 's több e' félek. „ — (Itt a' 3 dik Sept. ri zenebonát éri *Fétion*, és hogy a' Királyi Fami-liát ő óltalmazta legyen ekkor meg, 's hogy tovább nem igéri erre magát.)

Páris 10. Sept. — Az *Orléáni* Státus fogjai Sept. 8 dikán 2-ezer kísérek és 6 ágyuk között, mind együtt 54 en, *Versáliában* meg érkezének, és a' néptől körül vétettetvén, minek-utánna az örzök kezei közzül erőszakoson ki-vétettének volna, ir-galmat.

galmatlanul fel-mészároltatának, ki-vévén kettőt, kiket csak a' jó szerentse tartott meg. Ezeknek szerentsétlenségét, kik között vagyon más fő szeméjeken kívül Ex-Minister *Delefsárt* is, már Septemb. 3-dikán sokan gyanították; mivel a' meg-dühödött népnek egy része még ekkor meg indult volt *Orléán* felé, és ugyan ezért határozta volt meg a' Nemz. Gyűlés még ekkor, hogy a' fogjok innen bátorságosabb helyre hozattassanak.

Már most a' Frantziák még a' halottak nyugvó helyeiknek sem kedveznek. Minden értnek neme; a' melly ágyúnak, golyóbisnak, vagy pénznek alkalmas, elő kerestetik, és az olvasztó műhelyekbe küldtetetik. A' szökő-kútáknak drága ón kézületei, és a' nagy emberek 's Fejedelmek értz koporsói, meg-olvasztatnak, 's halzóra fordittatnak.

Közelebbről némelly Párisi okos Polgárok a' Sz. *Rochus* Templomában lévő Kripta béli értz koporsók bontogatásaihoz kezdvén, még ott helyben mindjárt meg-tanálák büntetéseket, mivel egy néhányan közzüllök vigyázatlanul bánván a' dologgal, a' meg-vezett gőz miá szörnyü halállal halának-meg, többen pedig terhes betegséget kapának. — Ezen történet a' Nemz. Gyűlésnek tudtára adattatván, azt írják, hogy a' holtáknak koporsóit bántani, már ismét meg tiltotta volna.

A' Párisi házosaladó személlyek öszvé adattatásának formája ez: — „N. N. nevezetü, ilyen 's ilyen foglalatóságu férfi-személly, vélzi magának feleségül ebben 's ebben az utzabba lakó léány-afszont; kik edgyütt Törvényes házolságban éini meg-egyeztének, és a' Párisi Elöljárók elejébe e' máj lapon azért jötenek; hogy egy-másnak tett ajánlásaikat meg-ujjítsák; a' melyre nekik a' Státus Törvényének erje szerint, tellyes hatalom engedték. „ — Igy adatnak most férjhez a' Párisi Léányok.

A' Nemz. Gyűlés a' *Málthai* Ordó örökségeit is tiznapokban el-foglalyán, meg-határozta; hogy

hogy minden ő meg-mozdulható drágaságait eladassa, és az árrát ezeknek a' Nemzet hasznára fordítsa.

A' minap szomorúan említettük vólt, hogy Páris városának egyik osztálja a' szent *Rochus* ezüst képét a' Nemzet költségére az olvasztó és pénz-verő házakba küldötte légyen. Most ismét azt olvassuk, hogy a' *Luxemburg* nevű osztálja is Párisnak így tselekedett a' 396 márkot nyomo Sz. *Sulpicius* temploma béli *Szüz Mária* ezüst képével, és minden hozzá tartozó egyéb ezüst edényekkel, 's egy Márván kőből való *Mária* képet ajándékozott nékik helyette.

A' *Londoni* Levelek azt írják, hogy Angliában is nagy hire futamodott volna annak, hogy a' Frantziák a' *Jorki Hertzegnek* akarták légyen a' Frantzia Koronát fejébe tenni; és ha színtén az egész dologból semmi nintsen is, azt leg-alább könnyen fel-lehet a' *Jákovinusokról* tenni; hogy nékik fordúlt meg e' íele az ezekbe; mellyel az Európai Fejedelmek *Coalitiojának* egy kevéssel nagyobb gondot adtanak volna. — — Egy más *Londoni* Levél pedig azt erőssíti, hogy az Anglus Udvar már most erőssen láttatik sajnállani, hogy magát a' Frantziák új *Constitutiójának* meg-fundálására előbb, midőn még késő nem vólt, meg nem határozta; mivel így a' Frantzia Királyt-is, a' mostani szenvedéseitől bizonyoson meg-szabadította volna, 's Királyi székében meg-erössítette volna.

A' Frantzia Királyról azt írják, hogy hideg vérrel mulat a' számára ki-rendeltetett lak-helyen. A' Király maga a' *Horátiust* fordítja, a' *Dofént* pedig holmi Szomorú játék béli szép dolgotskáknak meg-tanulására, és könyv nélkült való elő-mondására tanígatja.

A' Tszádzó szélékről.

A' Frantziák Generálissa *Damourier* olyan tudósítást tett közelebbről a' Nemz. Gyűléshez: —
„hogy

„ hogy az alatta lévő Sergek 42 ezer fejekre, a' *Kellermann* alatt lévők pedig 16 ezerre szaporodtak volna.

— — Ezen itt említett két Frantzia Generálisok *Reims* mellett, *Lukner* pedig *Chalons* körül erősítették meg magokat. *Dümourier* nevezetesen a' *Clermonti* poszfuszusokat olly véggel foglalta el, hogy az egyesült Sergeket ezen belől ne bocsássa.

A' Frantzia Flándriába bérukkolt *Albert* Hertzeg Auszriai Sergej *Lille* felé közelitlenek, és itt akarnak egy próbát tenni. *Lanoy* és *Rouboix* nevű két Flándriai városoknak ugyan ezen Sereg által való meg-vétetetéséről már emlékeztünk, melyekről már a' Bétsi Hadi fő Kantzellária is kiadatta a' bizonyos tudósítást. A' Flándriában vagy két helyeken a' Frantziáktól el hagyatott és a' miénkektől el foglaltatott Magazinumok 200 ezer *Livrákra* betsültetnek.

Thionville városa még Sept. 10-dikén sem vala meg-vétetve, és kétségben eséshez hasonló vakmerőséggel óltalmazza magát. Vizzel egészfen körül vagyon véve, a' házak fedelei pedig le-vonattatván, minden házak egy néhány lábnyi vastagságnyira ganéjjal fedettenek-bé, úgy hogy már most még a' tüzess golyóbisok is igen keveset ártanak. Azt is erősítik az ujjabb hírek, hogy ezen város már most nem is ostromoltatik, hanem csak bé-rekesztve tartatik, és a' H. *Hohentlohe* Sergének egy része innen elébb indult a' *Braunschvájgi* Hertzeg rendeléséből a' Pruszszus Sergek mellé. *Károly* fő Hertzeg a' *Thionville* mellett fekvő táborból ismét meg-tért *Luxomburgha*. Ide hozattatott a' maga bal karját *Thionville* mellett szerentsétlenül el-veztetett Gen. Printz *Waldek* is. — A' *Saarlouis* Városa béli Frantziák a' *Treviri* Vál. Papi Fejedelem határjaira ki-ütvén, és egy darabig itt prédálván, vízfzsa vonták magokat ismét.